

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Gürol ERGİN****Muğla Milletvekili****Esas No****:7/9158**

25.02.2008 tarihli yazılı soru önergemde, Bakanlığınızda kene ilacı ihalesine ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığı'nın direktifleri üzerine açılan soruşturmada bakanlık müfettişlerinin, hazırladıkları Rapor'da; "yolsuzluk ve usulsüzlük yapıldığı, kamunun 3,4 trilyon TL zarara uğratıldığı sonucuna vardıklarını"; ancak bu RAPOR'un örtbas edilmek istendiğini belirtmiştim. Konuyu 28.04.2009 tarihinde de TBMM Genel Kurulu'nda gündeme getirmem üzerine önce 30.04.2009 tarihli mektubunuzu; sonra yine 30.04.2009 tarihli yanıt yazınızı aldım. Bu çerçevede sorularım şunlardır:

Soru 1) 30.04.2009 tarihli mektubunuzda, konuşmamda söz konusu ettiğim RAPOR'un elinize geçmediğini belirtip, işlemlerin başlaması için RAPOR'un bir suretini size göndermemi istiyorsunuz. Fakat yazılı soru önergeme verdiğiniz, aynı tarihli yanıt yazınızda ise, RAPOR'la ilgili sorularıma kısmen de olsa yanıt vermeye çalışıyorsunuz. Sayın Bakan, RAPOR size ulaşmadıysa, yanıtları neye dayanarak vermeye çalıştınız?Verdiğiniz yanıtlardan RAPOR'un makamınıza ulaştığı anlaşıldığına göre, benden söz konusu RAPOR'un bir suretini istemenizin nedeni ne olabilir?

Cevap 1) Teftiş Kurulları Bakan adına inceleme-soruşturma yapan birimler olup, Bakanlık Makamının, yürütülen çalışmaların hemen her aşamasında gerek Teftiş Kurulu Başkanından, gerekse bizzat incelemeyi yapan Müfettişten bilgi alması mümkündür. Bu tarihte söz konusu rapor Teftiş Kurulu Başkanlığında işlemleri tamamlanmadığı için Makam olurlarına sunulmamıştır.

Soru 2) Yazılı soru önergem 5. Maddesi olan "Söz konusu para Bakanlığın parası olmasına karşın, Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Kurumu devre dışı bırakılarak, yaklaşık 6,7 Milyon YTL' lik ihale neden TÜRKİYE Jokey Kulübüne yaptırılmış, neden Kamu İhale Kanunu yerine TJK Alım - Satım İhalesi Yönetmeliği tercih edilmiştir?" sorusuna verdiğiniz yanıtta (CEVAP 3-4-5-6-7-8), "2007 yılında KKKA (Kırım Kongo Kanamalı Ateşi) hastalığı ile mücadele kapsamında kene mücadelesi için gerekli olan kaynak Bakanlığın bütçesinde yer almadığından ve konunun aciliyeti nedeniyle ile 6132 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi çerçevesinde işlemler yürütülmüştür" denilmektedir.

6132 Sayılı At Yarışları Kanununun Ek 1 inci maddesinde "At yarışları hakkındaki 10. VII.1953 tarihli ve 6132 sayılı kanunun 3 üncü maddesinde yazılı yarış ikramiyeleri bir evvelki takvim yılında elde edilen gayrisafi yarış gelirinin yekûnu üzerinden hesaplanır. Cari yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri yekûnundan fazla olması halinde bu fazladan yarış ikramiyelerine düşecek kısım milli bir bankada Ziraat Vekâleti emrine açılacak hususi fona devredilir. Fonda biriken para Ziraat Vekâleti tarafından at ıslah işlerinde ve tesislerinde sarf olunur. Cari yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri yekûnundan az olması halinde yarış ikramiyelerinin açığı bu fondan kapanır." denilmektedir. Sorumla hiç ilgisi olmayan bu madde nasıl benim sorumun yanıtı olabilir?

Cevap 2) Öncelikle belirtilmesi gereken husus, 2. soruda zikredilen 6132 sayılı At Yarışları Kanunu'nun EK 1. maddesi, şu an geçerli olan ve yürürlükte bulunan şekliyle zikredilmiş olmasıdır. Oysa soru önergesinde yer verilen 6132 sayılı Kanun'un EK 1. maddesi, 22.03.2006 tarih ve 5476 sayılı Kanun'la değiştirilmiş olup, farklı bir şekilde düzenlenmiş bulunmaktadır.

6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun'un Ek1. maddesi :“At yarışları hakkındaki 10.07.1953 tarihli ve 6132 sayılı kanunun üçüncü maddesinde yazılı yarış ikramiyeleri bir evvelki takvim yılında elde edilen gayrisafi yarış gelirinin yekûnu üzerinden hesaplanır.

(Değişik 2. fıkra:5476 – 22.03.2006 /m.3) Cari yılda, yarış gelirlerinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri toplamından fazla olması halinde, aradaki farkın yüzde kırklık kısmı kamu Haznedarlığı Sistemine dahil bir kamu bankasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı emrine açılacak özel hesaba aktarılır. Bu hesapta biriken para, at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca sarf edilir veya yarış müessesesine sarf ettirilir.

(Değişik 3. fıkra: 5476 – 22.03.2006 /m.3) Cari yılda yarış gelirinin bir evvelki takvim yılındaki yarış geliri toplamından az olması halinde yarış ikramiyelerinin açığı bu hesaptan kapatılır.” Şeklinde dir.

6132 Sayılı Yasanın 5. maddesi gereğince yarış müessesesi TJK olarak belirlenmiştir. **Yasadan aldığı yetkiye** dayanan Bakanlığımız ülkemizde her yıl onlarca vatandaşımızın hayatlarını kaybetmelerine sebebiyet veren kenelerle özellikle ilaçların etkili olduğu larva dönemine isabet eden bahar aylarında mücadele edebilmek için ihalenin gerçekleştirilmesini Türkiye Jokey Kulübünden talep etmiştir. Bu talep üzerine TJK tarafından işin önem ve aciliyetine binaen ihale süreci başlatılmıştır. Söz konusu ihale Türkiye Jokey Kulübü Satın Alma ve Satış Yönetmeliği'nde yer alan hükümler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

At Yarışları Hakkındaki 6132 sayılı kanunun 22.03.2006 tarih ve 5476 sayılı yasa ile değişik Ek Madde1 in ikinci fıkrası son cümlesi aynen ".... Bu hesapta biriken para at ıslahı ve tesisleri ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca sarf edilir veya yarış müessesesine sarf ettirilir" şeklindedir. Yürürlükteki madde metninden çok kolayca anlaşılacağı gibi biriken bu para hayvancılığın gelişmesi için yarış müessesesine de kullanılabilir.

Soru 3) Yine yazılı soru önergime vermiş olduğunuz cevabınızda; "Bakanlığımızca kene ile mücadelede kullanılmak üzere gerçekleştirilen ilaç alımı ihalesinde usulsüz uygulamalar yapıldığı iddialarına ilişkin yapılan inceleme ve soruşturma sonucu bu konuda görevlendirilen Müfettiş Heyeti tarafından düzenlenen 29.12.2008 ve 60-2008/3-5-5 sayılı Disiplin Soruşturma Raporu 29.12.2008 tarih ve 60/70 sayılı yazı ekinde Teftiş Kurulu Başkanlığına iletilmiş olup, aynı tarihte tetkiki ve gereği için rapor tetkik heyetine havale edilmiştir. Daha sonra ortaya çıkan hukuki, teknik bilgi ve belgelerin müfettiş heyetine sunulması nedeni ile yeniden değerlendirme süreci başlamıştır. Son olarak 10.03.2009 tarih ve 84/806 sayılı yazı ile bu defa konu Rapor, 11 madde halinde tespit edilen eksikliklerin gözden geçirilmesini teminen Müfettiş Heyetine iletilmiş olup, inceleme halen devam etmektedir. Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 7. ve Yönetmeliğinin 69. maddeleri gereği Müfettişler tarafından düzenlenen raporlar Teftiş Kurulu Başkanlığına sunulmasını müteakip Başkanlık tarafından incelenir ve eksiklikleri tamamlatılır. Bahse konu rapor da bu çerçevede incelenmiştir..." denmektedir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (TKB) Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün, Başkanın görevlerinin yer aldığı 7. maddesi 'E' bendinde; "Müfettişlerden gelen raporları incelemek, eksikliklerin giderilmesini sağlamak, ilgili mercilere göndermek, ilgililerce alınacak önlemlere ilişkin önerilerde bulunmak." İfadesi yer almaktadır. Yine, TKB Teftiş Kurulu Başkanlığı Yönetmeliğinin 'Raporlar Üzerinde Kurul Başkanlığınca Yapılacak İşlemler' başlıklı 69. Maddesinde; "Kurul Başkanlığına gönderilen raporlar, Başkanlıkça görevlendirilen başkan yardımcısı veya raportör tarafından incelettirilir, eksiklikleri varsa tamamlatılmak üzere müfettişlere iade edilir. Müfettişin isteğe katılmaması halinde, gerekirse başka müfettiş/müfettişlere yeniden inceletilir veya gerekçeleri yazılmak üzere Başkanlık görüşü belirtilen bir onay hazırlatılarak Bakan'a sunulur." denilmektedir,

Yazınızda da belirttiğiniz üzere; Müfettiş Heyeti tarafından düzenlenen 29.12.2008 ve 60-2008/3-5-5 sayılı Disiplin Soruşturma Raporu 29.12.2008 tarih ve 60/70 sayılı yazı ekinde Teftiş Kurulu Başkanlığına iletilmiş olup, aynı tarihte tetkiki ve gereği için rapor tetkik heyetine havale edilmiştir. Yanıtınızın buraya kadar olan kısmına hiçbir itirazım yoktur. Ancak bundan sonraki kısım gerçeği yansıtmamaktadır. Söz konusu Rapor, evrakın kayda girdiği tarih olan 29.12.2008 tarihinde içinde Başkan Yardımcılarının da yer aldığı, hepsi Başmüfettiş olan 4 kişilik tecrübeli raportörler Volkan Öntan, Mustafa Ertan, Serhat Türkoğlu, Mehmet Ali Katı tarafından konunun önemine ve aciliyetine binaen 15-20 günlük bir süre içerisinde incelenerek, virgülüne dahi dokunulmadan Oluru hazırlanmıştır. Ancak, o dönem Başkanlığa Vekâlet eden kişiler tarafından Olur makamınıza çıkarılmaya cesaret edilememiştir. Bu süreç, İç Denetçinin (M.S) Başmüfettişliğe tekrar atandığı tarih olan 28.02.2009 tarihine kadar sürmüştür. Özel yetkili olarak getirilen kişinin Teftiş Kurulu Başkanlığına Vekâlet etmesiyle yeni sürece geçilmiş, yaklaşık 10 günlük bir Rapor değiştirme çabası sonucunda alınamaması üzerine, Rapor iade süreci başlatılmıştır. Sayın Bakan, 10.03.2009 tarih ve 84/806 sayılı yazı ile, "bu defa konu Rapor'un 11 madde halinde tespit edilen eksikliklerin gözden geçirilmesini teminen Müfettiş Heyetine iletilmesini" belirtmektesiniz.

Bu, 11 madde halindeki eksiklik, yalnızca, Teftiş Kurulu Başkanlığına Vekâlet eden Başmüfettiş tarafından mı tespit edilmiştir? Yoksa başka bir raportörün de tespit edildiği ileri sürülen bu eksikliklerde imzası var mıdır? Ayrıca, yazınızda incelemenin halen devam ettiğini belirtmektesiniz. Ancak, şimdi öğreniyorum ki, bu yeni heyet incelemesini tamamlamış ve ihalede kamu zararı olmadığı sonucuna varmıştır! Oluşturduğunuz 3 kişilik Müfettiş Heyeti'nin ikisi Ziraat Mühendisi, biri Veteriner Hekim'dir.

Bu konuda sorum şudur: Soruşturma işi, ihale ağırlıklı bir iş olduğuna göre, oluşturduğunuz ve soruşturmayı -birinci müfettiş heyetin hazırladığı RÂPOR'un aksine- "Kamunun zararı olmamıştır" diye noktlayan ikinci müfettiş heyetinin tamamen teknik kökenli olması, hukuken sakat bir ekip olduğunuzu göstermez mi? Birinci müfettiş heyetinin biri veteriner, biri hukukçu, biri de iktisatçı oluşu, konu itibarıyla bu soruşturma için çok daha uygun iken; ikinci müfettiş heyetinde özellikle hukukçu bulunmaması bir zorunluluktan mı kaynaklanmıştır?

Cevap 3) Bakanlığımızdaki uygulamada, konunun incelenmesi ve soruşturulması yönündeki "Olur" Bakanlık Makamı tarafından verilmekle birlikte, konuyu inceleyecek Müfettiş görevlendirmeleri Teftiş Kurulu Başkanı tarafından yapılmaktadır. Kamu yararı hedefi bakımından müfettiş görevlendirme seçimini, müfettişleri geçmiş tecrübeleri ve işe uygunlukları açısından daha yakından tanıması münasebetiyle Teftiş Kurulu Başkanı yapar. Bahse konu her iki görevlendirmede de müfettişler Kurul Başkanı tarafından seçilmiştir.

İdari bir işlemin hukuken sakat olabilmesi yazılı kurallara açık şekilde aykırılığı durumunda söz konusudur ki, ne Teftiş Kurulu Tüzüğünde, ne de Yönetmeliğinde olayın özelliğine göre müfettişlerin mesleki kökenlerine dikkat edileceği yönünde bir düzenleme bulunmamaktadır. Durum böyle olmakla beraber ikinci seçimde bir hata yapıldığını söyleyebilmek de mümkün değildir. Zira gerek heyet başkanı gerekse heyet üyeleri birçok önemli soruşturmaya imza atmış tecrübeli müfettişlerdir.

Genel olarak çağdaş yönetim anlayışı içerisinde hareketle Teftiş Kurulu Başkanlığına başlanmasına müteakip sorumluluk duygusu içerisinde önce Makamlarından alınan Olur ile Başmüfettişlerden oluşan Raportörlük uygulamasına son verilmiştir. Konular raportör olarak raporlar beş başkan yardımcısı tarafından yeteri kadar incelendikten sonra Tüzüğün amir hükmü

nedeniyle başkan olarak incelenmekte ondan sonra yazı veya olur hazırlanmaktadır. Bu uygulama genelde böyle devam etmekte olup bahse konu olayda da bu şekilde yapılmaktadır.

Konuya ilişkin ilk raporu düzenleyen heyet ile ilgili süreç Teftiş Kurulu Tüzük ve Yönetmeliğinin amir hükümler çerçevesinde gelişen süreç olup, ilgili mevzuatına herhangi bir aykırılık söz konusu değildir.

Soru 4) 25.02.2008 tarihli yazılı soru önergem 11. sorusunda, birçoğu sizden önceki Bakan Sayın Prof. Dr. Sami Güçlü tarafından atanan üst düzey bürokratların görevden alınma gerekçelerinin *"Sizinle uyumlu çalışamamaları ya da usulsüzlüklerin altına imza atmayışları mı"* olduğunu sormuştum. Yanıtınızda bu bürokratlara ilişkin işlemlerin kendi istekleri üzerine yapıldığını belirtiyorsunuz.

O zaman sorum şudur: Çok sayıda üst bürokrati kendi isteği ile daha alt göreve, yani tenzili rütbeğe hangi nedenler razı etmiştir? Kim kendi isteğiyle tenzili rütbe olur? Buna kim inanır?

CEVAP 4) İdari kadrolardaki değişime ilişkin işlemler; Kamu yararı, hizmet gerekleri çerçevesinde tesis edilmiştir.

Teftiş Kurulu eski Başkanı Yavuz KAVRUKER'in görev süresi yaklaşık dört buçuk yıldır. Birçok Teftiş Kurulu Başkanında görülmeyen uzun bir süre hizmetinden istifade edilmiştir ve bu sürenin büyük kısmı Bakanlığım dönemine tekabül etmiştir. Adı geçen farklı bir iktidar döneminde Kurul Başkanı yapılmış bir kişi de değildir.

Öte yandan yerine atanan kişi Teftiş Kurulunda 19 yıl hizmet vermiş, 3,5 yıl bizzat kendisinin Başkan yardımcılığını yürütmüş, bir Başmüfettiştir. İç denetim Birim Başkanlığında **Başkan** olarak görevine devam etmekteyken Maliye Bakanlığının düzenlediği bir seri mali ve çağdaş denetim teknikleri konulu altı ay süren eğitimlere devam ederek başarı ile tamamlamış ve sertifika aldıktan sonra Teftiş Kurulu Başkanlığına getirilmiştir.

Soru 5) Tarım ve Gıda Bakanlığı kurulmasına ilişkin taslaktan Teftiş Kurulu'nu kapatma isteğinde olduğunuz anlaşılmaktadır. Bakanlık Teftiş Kurulu'nun kapatılması isteminizde, Kurul'un bugüne kadarki tavırlarının ve hazırladığı soruşturma raporlarının sizi memnun etmemesinin etkisi var mıdır?

Cevap 5) Bakanlığımızın yeniden yapılandırılmasıyla ilgili Kanun Taslağında Teftişin kaldırılması yönünde herhangi bir teklifimiz bulunmamaktadır. Çağdaş Kamu yönetim anlayışının gerektirdiği "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Sistemi" Denetim Birimlerinin de etkinleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Yeni yapılanma; hedefleri belirlenmiş, bireysel/kurumsal performans kriterleri belli, İç Kontrol zemini oluşturulmuş, bu alanlarda uzmanlaşmış iç denetim birimlerince ölçümlerin yapılıp üst yönetime sunulduğu bir sistemdir.

Yeni yönetim anlayışı Ön Kontrol ve özellikle usulsüzlük zemininin kurutulmasına yönelik tedbirleri ağırlıklı olarak içermektedir.

Geleneksel Yönetim ve teftiş anlayışında yapılan hizmetlere ek olarak özellikle;

-Usulsüzlük yapılmadan tedbir alınması,

-Neyin başarılı sayıldığının net olarak belirlenmesi, yapılmayan işlerin de hesabının verildiği bir mekanizma geliştirilmiştir.

Bu çerçevede;

- Stratejik Plan,
- Performans Program,
- Performans Esaslı Bütçe,
- Mali Durum ve Beklentiler Raporu,
- İdari Faaliyet Raporları,
- İzleme Değerlendirme Yöntemleri,
- Yönetim Bilgi Sistemlerinin Tesisi,
- İç Kontrol Sisteminin Tesisi,
- Performans Denetimi gibi araçlar Denetim Elemanlarınca etkin bir şekilde kullanılacaktır.

İddia edildiği gibi teftiş ve/veya Denetim fonksiyonu kaldırılmıyor, aksine etkinleştirilmekte, Denetim elemanlarına daha net ölçüm yapabilmeleri için gerekli altyapı ve araçlar sağlanmaktadır.

Soru 6) Uzun çabalardan sonra, kene ilacı alım ihalesine ilişkin RAPOR'un "kamunun zarara uğratılmadığı" şeklinde sonuçlandırıldığı anlaşıyor. İlk RAPOR'da tam aksine, "kamunun 3,4 trilyon TL zarara uğratıldığı ve sorumluların cezalandırılması gerektiği" sonucuna varıldığını dikkate alarak, bu 2. RAPOR'dan sonra üçüncü bir müfettiş heyeti görevlendirmeyi düşünüyor musunuz?

Cevap 6) Konu ile ilgili herhangi bir hususun kapatılması ya da görmezlikten gelinmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Düzenlenen her İki raporda Cumhuriyet Başsavcılığı ve Başbakanlık dahil ilgili tüm makam ve birimlere müştereken gönderilmiş olup, **ilk raporun ortadan kaldırılması ya da yok sayılması gibi bir durum söz konusu değildir.** Bu itibarla üçüncü bir müfettiş görevlendirmesi söz konusu değildir.

Soru 7) İlk RAPOR'u hazırlayan müfettiş heyetine büyük tepki duyulduğu ve haklarında soruşturma açıldığı haberleri doğru ise, hangi müfettişlere, hangi gerekçelerle soruşturma açıldı; soruşturmalar sonuçlandı mı?

Cevap 7) Konuya ilişkin ilk raporu düzenleyen heyet ile ilgili süreç Teftiş Kurulu Tüzük ve Yönetmeliğinin amir hükümler çerçevesinde gelişen süreç olup, ilgili mevzuatına herhangi bir aykırılık söz konusu değildir.

Heyet üyelerinden Birisinin Başmüfettişliğe atanması, diğerinin ise 1. Derece müfettişliğe atanmasına ilişkin işlemler başlatılmıştır. **Görüleceği üzere hiçbir müfettiş hakkında küçük büyük bir tepki ile duygusal davranışlarla bir işlem yapılmamaktadır.**